

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Bij de dood van Prof. Mr. L. G. A. Sohlichting

Daalder, H.

Citation

Daalder, H. (1968). Bij de dood van Prof. Mr. L. G. A. Sohlichting. *Acta Politica*, 4: 1968/1969(1), 3-4.
Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/3451075>

Version: Publisher's Version
License: [Leiden University Non-exclusive license](#)
Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/3451075>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

BIJ DE DOOD VAN PROF. MR. L. G. A. SCHLICHTING

In de nacht van 18 op 19 augustus 1968 overleed, voor iedereen geheel onverwacht, Prof. Mr. L. G. A. Schlichting. Schlichting werd in 1948 benoemd tot gewoon hoogleraar aan de Katholieke Universiteit te Nijmegen met als leeropdracht 'Overzicht van nationale en internationale richtingen en strevingen'. Hij aanvaardde zijn ambt op 1 september 1950. In oktober 1960 werd zijn leeropdracht met de werkelijkheid in overeenstemming gebracht door wijziging in 'wetenschap der politiek en publicistiek'. Schlichting was medeoprichter en oud-voorzitter van de Kring voor Wetenschap der Politiek. Hij vertegenwoordigde de Kring in de International Political Science Association. Hij was tevens tot zijn dood lid van de Commissie voor de Publikatie van Acta Politica. Schlichting had kort tevoren de zeventigjarige leeftijd bereikt — ook dat voor velen onverwacht. Men had hem zoveel jonger geschat. Hij zou in oktober van dit jaar zijn afscheidscollege hebben gegeven. Zijn opvolger was nog niet gevonden. Het was voor ieder verheugend en eigenlijk vanzelfsprekend, dat Schlichting nog een jaar aan zou blijven. Zijn vrienden, collegae en medewerkers werkten deze zomer aan een Liber Amicorum. Het zal nu de functie van een In Memoriam-bundel moeten vervullen.

Al leek deze titel op hem niet erg toepasselijk, toch was Schlichting de Nestor van de Nederlandse politieke wetenschap. Hij was de oudste en laatst-overlevende van het trio, dat het vak in Nederland van de grond bracht: J. Barents, J. J. de Jong, L. G. A. Schlichting. Hij kenmerkte zich door een brede cultuur en rijke internationale contacten. Hij was een wijs man, een gezocht lid van tal van bestuurscolleges, een persoonlijkheid die door gedistantieerde ironie en trefzeker oordeel in tal van netelige zaken het gezond verstand kon doen zegevieren. Hij had stijl, op een wijze, die F. J. F. M. Duynstee in zijn Nijmeegse herdenkingsrede van 23 augustus terecht kenschetste als 'seigneuriaal'. En toch was hij tegelijk een uiterst modern man, met een open oog voor de ontwikkelingen van eigen tijd.

Lange tijd al beloofde Schlichting ons een boek over de *Theorie der Politieke Partijen*. Reeds kort na zijn benoeming in Nijmegen legde hij over dit onderwerp een aantal gedachten neer in zijn voortreffelijke verhandeling 'Over functies en regeling van politieke partijen', *Annalen van het Thijmgenootschap*, 39 (1951), nr. 3. Sindsdien publiceerde hij tal van artikelen en redevoeringen, zoals zijn oratie *Rechts en Links* (1953), 'Kiesstelsels in de Waagschaal', *Bestuurswetenschappen*, 9 (1955), pp. 86-98, zijn diesrede *De Deugd der Staatslieden* (1959), en *Volk en Volksvertegenwoordiging* (1964). Het waren voorstudies voor een boek, dat nu niet meer geschreven zal worden. Zij illustreerden zijn militante betrokkenheid bij politieke controversen, die hij reeds als hoofdredacteur

van *De Tijd* had getoond. Maar hij bleef tegelijk in alles een onafhankelijk denker. Reeds in de bezettingstijd en ook nadien koos Schlichting nadrukkelijk voor een open katholicisme in de Nederlandse samenleving.

Nijmegen verliet in Schlichting een hoogleraar, die oorspronkelijk zonder veel steun van anderen de grondslagen heeft gelegd voor wat nu een bloeiend Instituut voor Politieke Wetenschap is geworden. De politieke wetenschap zal het voortaan moeten stellen zonder een wijs voortrekker, die zich over het gehele terrein van het vak bewoog: was Schlichting niet tevens hoogleraar in de publicistiek en oprichter van een Studiecentrum voor Vredesvraagstukken?

Toen Schlichting zeventig werd ontving hij een telegram: 'Dignitas was er al en otium zal het wel niet worden'. Het werd, voor ons allen onverwacht, toch beide.

De gemeenschap van de beoefenaars der politieke wetenschap in Nederland verloor een waar vriend.

H. Daalder

DE BIJLMERMEER: EEN VOORBEELD VAN EEN BESLUITVORMINGSPROCES

door J. de Lange en L. M. A. Masset

1 INLEIDING

In de jaren 1958–1965 werd in Nederland een heftige strijd gevoerd om een drassig stuk laagland ten zuid-oosten van Amsterdam: het westelijk gedeelte van het grondgebied van de gemeente Weesperkarspel, kortweg 'de Bijlmermeer' genaamd, omvattende de Bijlmermeerpolder en omgeving.

Speelde die strijd zich aanvankelijk af binnen de muren van een aantal bij de voorbereiding van gemeentelijke grenswijzigingen betrokken ambtelijke instanties, in de lange openbare discussie die weldra volgde traden vooral op de voorgrond: mr. G. van Hall, burgemeester van Amsterdam, lid van de PvdA, voorzitter van een in meerderheid linksgeoriënteerde gemeenteraad, en mr. E. H. Toxopeus, minister, hoofd van het departement van binnenlandse zaken, lid van en voorman in de VVD.

Weesperkarspel was een zeer uitgestrekte, agrarisch georiënteerde gemeente, die al lang op de nominatie stond om te verdwijnen. Naar het noord-westen toe lag Weesperkarspel nauwelijks één kilometer van Amsterdam verwijderd. In het oosten grensde deze gemeente aan Hilversum. In het gehele gebied woonden nog geen 5000 mensen; de grootste kern, Driemond, telde ongeveer 1700 inwoners.

De Grondwet verlangt voor grenswijzigingen van gemeenten een wet. In 1958 werd, onder verantwoordelijkheid van de toenmalige minister van binnenlandse zaken mr. A. A. M. Struycken (KVP), een wetsontwerp ingediend dat o.a. de opheffing van de gemeente Weesperkarspel ten doel had.

Dit wetsontwerp – genummerd 5146¹ – wilde westelijk-Weesperkarspel bij de gemeente Ouder-Amstel inlijven, overeenkomstig een uit het begin van de jaren vijftig daterend plan van Gedeputeerde Staten van Noordholland. Als motief voor deze indeling werd aangevoerd, dat zowel westelijk-Weesperkarspel als Ouder-Amstel een agrarische bestemming hadden.

Maar nog tijdens de voorbereiding van het wetsontwerp veranderden de inzichten, nadat Amsterdam² – formeel overigens niet bij de zaak

¹ Ontwerp van wet tot opheffing van de gemeenten Ankeveen, 's-Graveland, Kortenhoef, Weesp en Weesperkarspel en vorming van nieuwe gemeenten 's-Graveland en Weesp, alsmede wijziging van de grenzen der gemeenten Hilversum, Naarden en Ouder-Amstel. *Hand. Tw. K.*, 1957-'58, *Bijlagen*, nr. 5146, stuk 2.

² Wanneer, zoals hier, een gemeente gepersonifieerd wordt, bedoelen wij steeds: het gemeentebestuur. Een uitzondering vormt 'Den Haag'.